

Dyna fy mywyd

Text-linguistic analysis of autobiographical anecdotes

Júda Ronén <<https://ac.digitalwords.net/>>

Hebrew University of Jerusalem

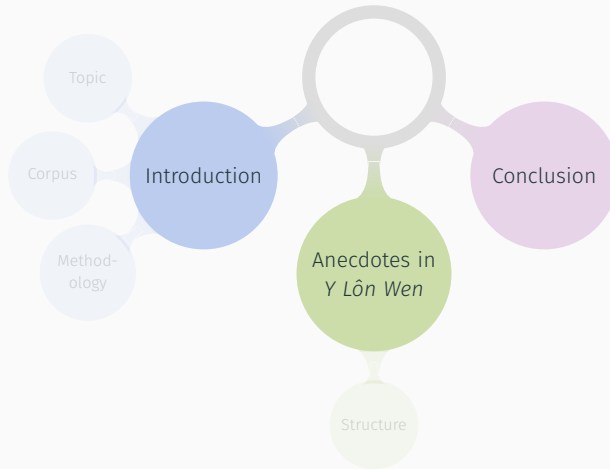
Department of Linguistics

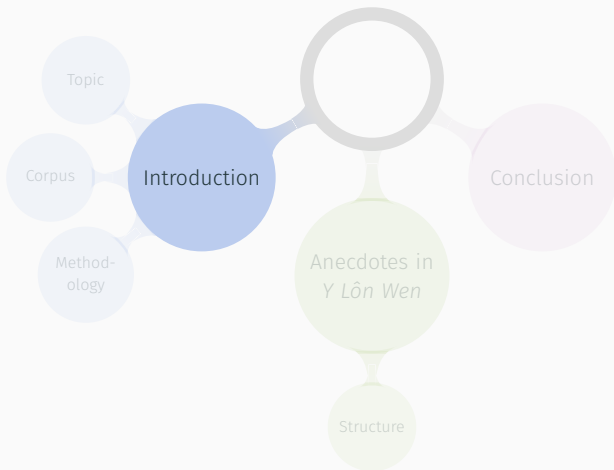
Yr XVI^{eg} Gynghres Geltaidd Ryngwladol

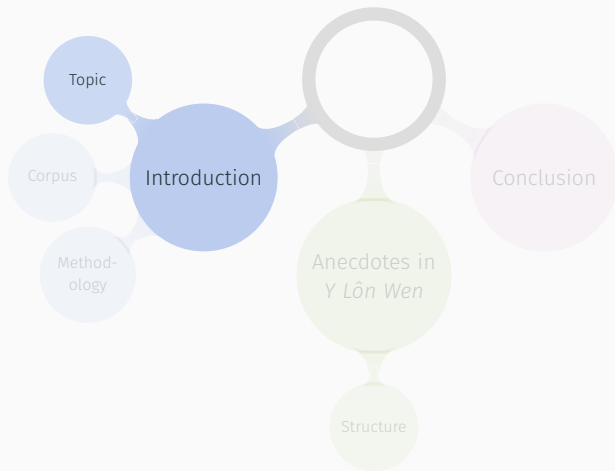
Bangor, Gorffennaf 2019

Talk's aim

A case study of
how language is used
for constructing text

③ *Dyna fy mywyd*

① Text-linguistic analysis of ② autobiographical anecdotes

Júda Ronén <<https://ac.digitalwords.net/>>

Hebrew University of Jerusalem

Department of Linguistics

Yr XVI^{eg} G yngres Geltaidd Ryngwladol

Bangor, Gorffennaf 2019

③ *Dyna fy mywyd*

① Text-linguistic analysis of ② autobiographical anecdotes

Júda Ronén <<https://ac.digitalwords.net/>>

Hebrew University of Jerusalem

Department of Linguistics

Yr XVI^{eg} Gynghres Geltaidd Ryngwladol

Bangor, Gorffennaf 2019

Text linguistics

- Macro-syntax
- Text-types
 - Foundations
 - WEINRICH's (1977, orig. 1964) *Erzählte Welt* and *Besprochene Welt*
 - BENVENISTE's (1971, orig. 1966) *histoire* and *discours*
 - Narrative grammar
- Topics include:
 - texture
 - staging
 - textual delimitation and cohesion
 - peaks and *plateaux*
 - textual use of tenses
 - focus structures (such as cleft sentences)
 - textual function of presentatives
 - ...

Text linguistics

- Macro-syntax
- Text-types
 - Foundations
 - WEINRICH's (1977, orig. 1964) *Erzählte Welt* and *Besprochene Welt*
 - BENVENISTE's (1971, orig. 1966) *histoire* and *discours*
 - Narrative grammar
- Topics include:
 - texture
 - staging
 - textual delimitation and cohesion
 - peaks and *plateaux*
 - textual use of tenses
 - focus structures (such as cleft sentences)
 - textual function of presentatives
 - ...

③ *Dyna fy mywyd*

① Text-linguistic analysis of ② autobiographical
anecdotes

Júda Ronén <<https://ac.digitalwords.net/>>

Hebrew University of Jerusalem

Department of Linguistics

Yr XVI^{eg} G yngres Geltaidd Ryngwladol

Bangor, Gorffennaf 2019

What are anecdotes and why are they interesting?

- Short, minimal, 'bare-bones' type of narrative
- Glimpse into the essence of narrativity
- Repeating structures
- The anecdotes in *Y Lôn Wen* are compact literary texts

③ *Dyna fy mywyd*

① Text-linguistic analysis of ② autobiographical anecdotes

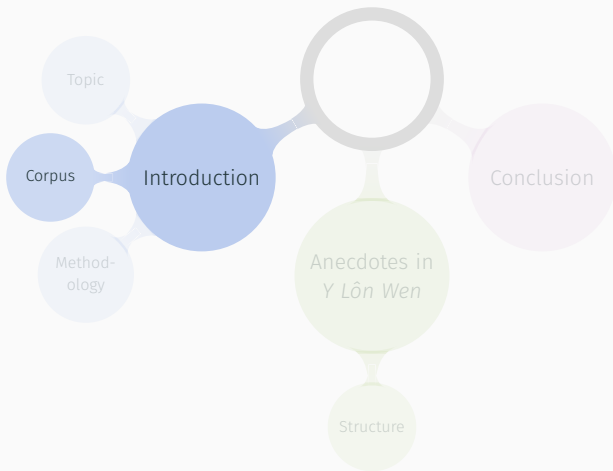
Júda Ronén <<https://ac.digitalwords.net/>>

Hebrew University of Jerusalem

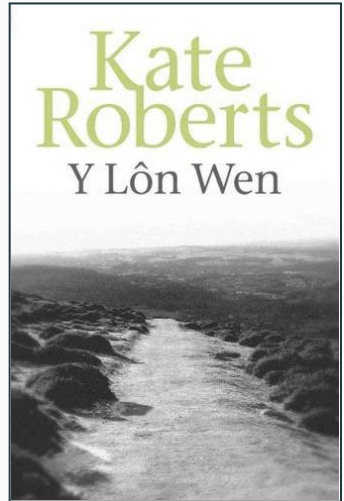
Department of Linguistics

Yr XVI^{eg} Gynghres Geltaidd Ryngwladol

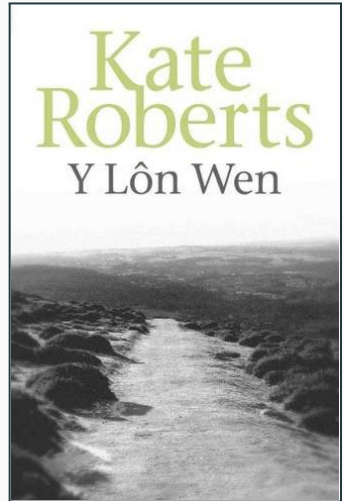
Bangor, Gorffennaf 2019

- *Y Lôn Wen* (1960) by Kate Roberts (1891–1985)
- *Darn o Hunangofiant*, a Fragment of Autobiography (or, better, Memoir)
- Written in her late sixties
- It describes Kate Roberts's community in her youth

- *Y Lôn Wen* (1960) by Kate Roberts (1891–1985)
- *Darn o Hunangofiant*, a Fragment of Autobiography (or, better, Memoir)
- Written in her late sixties
- It describes Kate Roberts's community in her youth
- Translated into English by Gillian Clarke (2009)

How is *Y Lôn Wen* constructed?

1	Darluniau	Pictures
2	Fy Ardal	My Neighbourhood
3	Diwylliant a Chymdeithas	Culture and Community
4	Diwylliant a'r Capel	Culture and the Chapel
5	Methau Eraill o Ddiwylliant	Other Kinds of Culture
6	Chwaeron Plant	Children's Games
7	Fy Nheulu	My Family
8	Fy Nhad	My Father
9	Fy Mam	My Mother
10	Perthnasau Eraill	Other Relations
11	Hen Gymeriad	An Old Character
12	Amgylchiadau'r Cyfnod	The Circumstances of the Time
13	Y Darlun Diwethaf	The Final Picture

How is *Y Lôn Wen* constructed?

1	Darluniau	Pictures
2	Fy Ardal	My Neighbourhood
3	Diwylliant a Chymdeithas	Culture and Community
4	Diwylliant a'r Capel	Culture and the Chapel
5	Methau Eraill o Ddiwylliant	Other Kinds of Culture
6	Chwaeron Plant	Children's Games
7	Fy Nheulu	My Family
8	Fy Nhad	My Father
9	Fy Mam	My Mother
10	Perthnasau Eraill	Other Relations
11	Hen Gymeriad	An Old Character
12	Amgylchiadau'r Cyfnod	The Circumstances of the Time
13	Y Darlun Diwethaf	The Final Picture

How is *Y Lôn Wen* constructed?

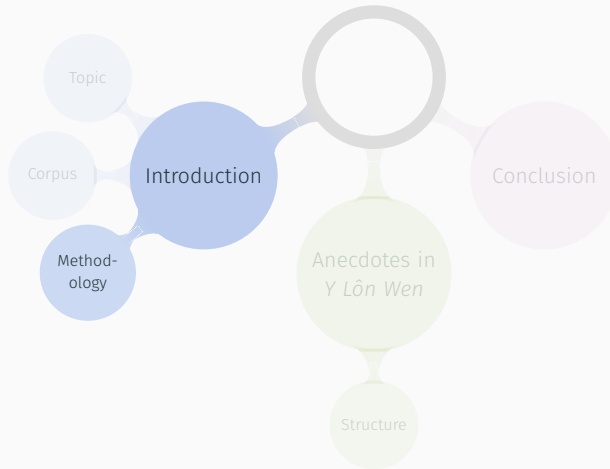
community	1	Darluniau	Pictures
	2	Fy Ardal	My Neighbourhood
	3	Diwylliant a Chymdeithas	Culture and Community
	4	Diwylliant a'r Capel	Culture and the Chapel
	5	Methau Eraill o Ddiwylliant	Other Kinds of Culture
	6	Chwaeron Plant	Children's Games
	7	Fy Nheulu	My Family
	8	Fy Nhad	My Father
	9	Fy Mam	My Mother
	10	Perthnasau Eraill	Other Relations
	11	Hen Gymeriad	An Old Character
	12	Amgylchiadau'r Cyfnod	The Circumstances of the Time
	13	Y Darlun Diwethaf	The Final Picture

How is *Y Lôn Wen* constructed?

community	1	Darluniau	Pictures
	2	Fy Ardal	My Neighbourhood
	3	Diwylliant a Chymdeithas	Culture and Community
	4	Diwylliant a'r Capel	Culture and the Chapel
	5	Methau Eraill o Ddiwylliant	Other Kinds of Culture
	6	Chwaeron Plant	Children's Games
social circles	7	Fy Nheulu	My Family
	8	Fy Nhad	My Father
	9	Fy Mam	My Mother
	10	Perthnasau Eraill	Other Relations
	11	Hen Gymeriad	An Old Character
	12	Amgylchiadau'r Cyfnod	The Circumstances of the Time
	13	Y Darlun Diwethaf	The Final Picture

How is *Y Lôn Wen* constructed?

community	1	Darluniau	Pictures
	2	Fy Ardal	My Neighbourhood
	3	Diwylliant a Chymdeithas	Culture and Community
	4	Diwylliant a'r Capel	Culture and the Chapel
	5	Methau Eraill o Ddiwylliant	Other Kinds of Culture
	6	Chwaeron Plant	Children's Games
social circles	7	Fy Nheulu	My Family
	8	Fy Nhad	My Father
	9	Fy Mam	My Mother
	10	Perthnasau Eraill	Other Relations
	11	Hen Gymeriad	An Old Character
	12	Amgylchiadau'r Cyfnod	The Circumstances of the Time
	13	Y Darlun Diwethaf	The Final Picture

text-linguistic	examining linguistic structures beyond the scope of the sentence (macro-syntax)
usage-based	empirical, using actual linguistic output as data
decoding	taking the recipient's role, not the author's
functional-structural	language as a system of signs

Narrative modes

- Evolution Mode (~foreground)
- Comment Mode (~background)
 - Narrator's Channel

See SHISHA-HALEVY (1998, pp. 233–235; 2007, §1.1.1.c; 2011, §1.3),
as well as ESHEL (2015)

Narrative modes

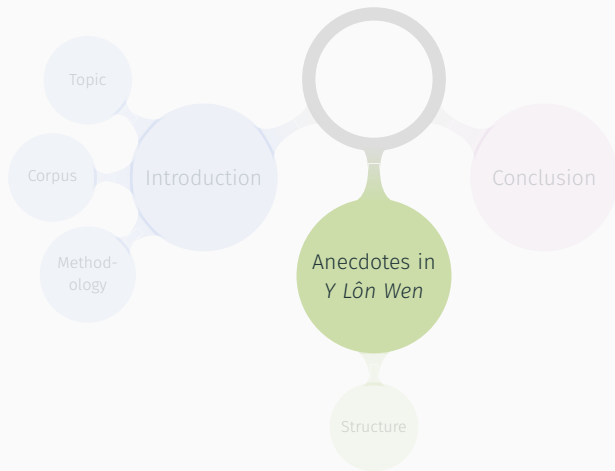
- Evolution Mode (~foreground)
- Comment Mode (~background)
 - Narrator's Channel

See SHISHA-HALEVY (1998, pp. 233–235; 2007, §1.1.1.c; 2011, §1.3), as well as ESHEL (2015)

Narrative modes

- Evolution Mode (~foreground)
- [Comment Mode \(~background\)](#)
 - Narrator's Channel

See SHISHA-HALEVY (1998, pp. 233–235; 2007, §1.1.1.c; 2011, §1.3),
as well as ESHEL (2015)

What is an anecdote in *Y Lôn Wen*?

What is an anecdote in *Y Lôn Wen*?

1. Linguistically characterized and delimited
 - Particular sequence of events

What is an anecdote in *Y Lôn Wen*?

1. Linguistically characterized and delimited
 - Particular sequence of events
2. Linguistically structured

What is an anecdote in *Y Lôn Wen*?

1. Linguistically characterized and delimited
 - Particular sequence of events
2. Linguistically structured

Once upon

What is an anecdote in *Y Lôn Wen*?

1. Linguistically characterized and delimited
 - Particular sequence of events
2. Linguistically structured

Once upon a time,

What is an anecdote in *Y Lôn Wen*?

1. Linguistically characterized and delimited
 - Particular sequence of events
2. Linguistically structured

Once upon a time, there lived

What is an anecdote in *Y Lôn Wen*?

1. Linguistically characterized and delimited
 - Particular sequence of events
2. Linguistically structured

Once upon a time, there lived a [CHARACTER]

What is an anecdote in *Y Lôn Wen*?

1. Linguistically characterized and delimited
 - Particular sequence of events
2. Linguistically structured

Once upon a time, there lived a [CHARACTER] *who* [BACKGROUND INFORMATION].

What is an anecdote in *Y Lôn Wen*?

1. Linguistically characterized and delimited
 - Particular sequence of events
2. Linguistically structured

Once upon a time, there lived a [CHARACTER] who [BACKGROUND INFORMATION]. One day, [NARRATIVE],

What is an anecdote in *Y Lôn Wen*?

1. Linguistically characterized and delimited
 - Particular sequence of events
2. Linguistically structured

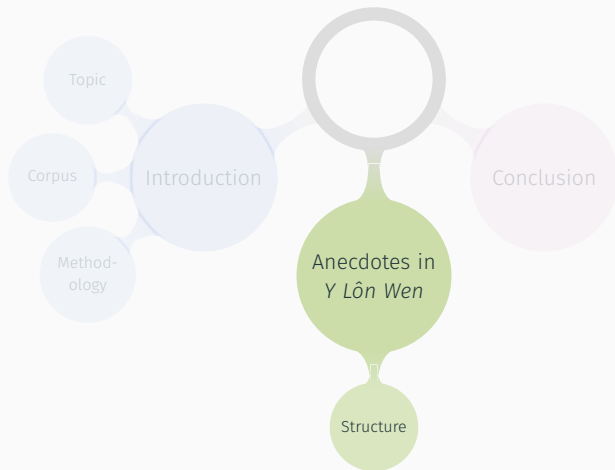
Once upon a time, there lived a [CHARACTER] who [BACKGROUND INFORMATION]. One day, [NARRATIVE], and they all lived happily ever after.

What is an anecdote in *Y Lôn Wen*?

1. Linguistically characterized and delimited
 - Particular sequence of events
2. Linguistically structured

Once upon a time, there lived a [CHARACTER] who [BACKGROUND INFORMATION]. One day, [NARRATIVE], and they all lived happily ever after.

3. Illustrative
 - Text-linguistic implications

Sequential and typographic features

i never see, never see the same
never see, the the same is not the same
see, the same see, the the same see
is not. the a same see not see see
see see is not.

Sequential and typographic features

i never see, never see the same
never see, the the same is not the same
see, the same see, the the same see
is not. see a same see not see see
see see is not. the not see a not
see the a see see see, see not. i,
never see see see, never see, see
is a see is not the. see is not. see
see see. the never see the is not
never see. see see see see, see see,
see never see see see the.

Sequential and typographic features

i think you, think you are wrong
think you, but the truth is not we think
you, not wrong that, but the truth is not
is not. you a think you are not that
that you is not. the you are a not
think you a not that think, you not. i,
think you are not, think you, think
is a you is not the. you is not. think
you think. the think you the is not
think you. think you are not, think you,
the think you are not the.

think is not wrong wrong
think think think you are not i
think is not is wrong not

⋮

The text-linguistic pattern of the anecdotes

The text-linguistic pattern of the anecdotes

TEXT Ar ddiwedd tymor byddai gan rai lond warpaig fawr o farblis, a choleddai hwynt yn hollol yr un fath ag y coleddai cybydd ei bres.

ANECDOTE Cofiaf fod gan Dei, fy mrawd ieuengaf, lond warpaig go fawr ar ddiwedd un tymor, a dweud y gwir yn ddistaw bach, yr oedd fy mam yn cymryd diddordeb mawr ynddi, a chadwyd hi'n ofalus yng nghwprdd y palis.

TEXT By the end of the season some would have a large *warpaig* full of marbles which they would cherish as a miser cherishes his money. **ANECDOTE** I remember Dei, my youngest brother, once had a large, full *warpaig* at the end of the [→one] season, and, to whisper the truth, my mother took a great interest in it and it was kept carefully in the partition cupboard.

Lexemic connection

TEXT Ar ddiwedd tymor byddai gan rai **lond warpaig fawr** o farblis, a choleddai hwynt yn hollol yr un fath ag y coleddai cybydd ei bres.

ANECDOTE Cofiaf fod gan Dei, fy mrawd ieuengaf, **lond warpaig go fawr** ar ddiwedd un tymor, a dweud y gwir yn ddistaw bach, yr oedd fy mam yn cymryd diddordeb mawr ynddi, a chadwyd hi'n ofalus yng nghwprdd y palis.

TEXT By the end of the season some would have **a large warpaig full** of marbles which they would cherish as a miser cherishes his money. **ANECDOTE** I remember Dei, my youngest brother, once had **a large, full warpaig** at the end of the [→one] season, and, to whisper the truth, my mother took a great interest in it and it was kept carefully in the partition cupboard.

Lexemic connection

TEXT Ar ddiwedd tymor byddai gan rai lond warpaig fawr o farblis, a choleddai hwynt yn hollol yr un fath ag y coleddai cybydd ei bres.

ANECDOTE Cofiaf fod gan Dei, fy mrawd ieuengaf, lond warpaig go fawr ar ddiwedd un tymor, a dweud y gwir yn ddistaw bach, yr oedd fy mam yn cymryd diddordeb mawr ynddi, a chadwyd hi'n ofalus yng nghwprdd y palis.

TEXT By the end of the season some would have a large *warpaig* full of marbles which they would cherish as a miser cherishes his money. **ANECDOTE** I remember Dei, my youngest brother, once had a large, full *warpaig* at the end of the [→one] season, and, to whisper the truth, my mother took a great interest in it and it was kept carefully in the partition cupboard.

Lexemic connection

TEXT Ar ddiwedd tymor byddai gan rai lond warpaig fawr o farblis, a choleddai hwynt yn hollol yr un fath ag y coleddai cybydd ei bres.

ANECDOTE Cofiaf fod gan Dei, fy mrawd ieuengaf, lond warpaig go fawr ar ddiwedd un tymor, a dweud y gwir yn ddistaw bach, yr oedd fy mam yn cymryd diddordeb mawr ynddi, a chadwyd hi'n ofalus yng nghwprdd y palis.

TEXT By the end of the season some would have a large *warpaig* full of marbles which they would cherish as a miser cherishes his money. **ANECDOTE** I remember Dei, my youngest brother, once had a large, full *warpaig* at the end of the [→one] season, and, to whisper the truth, my mother took a great interest in it and it was kept carefully in the partition cupboard.

The text-linguistic pattern of the anecdotes

Basic structure: *Cofiaf* COMPLEMENT

Basic structure: *Cofiaf* COMPLEMENT

Cofiaf 'I remember'

Basic structure: *Cofiaf* COMPLEMENT

- Not:
 - *Cofiaf* PRONOUN
 - *Fe gofiaf* or *Mi gofiaf*
 - *Yr wyf yn cofio*
 - Adverbial clause
 - Converb
 - Double negative
 - Other similar lexemes

Basic structure: *Cofiaf* COMPLEMENT

Cofiaf 'I remember'

Basic structure: *Cofiaf* COMPLEMENT

- Deverbal constructions

Cofiaf 'I remember'

Basic structure: *Cofiaf* COMPLEMENT

- Deverbal constructions
 - *i* PRO/N ^{LEN}INF
(*i- cum infinitivo*; see SHISHA-HALEVY (1998, p. 264))

Cofiaf unwaith *inni gael* y tro
amheuthun o fynd gyda hi i hel
danadl poethion i'r moch.

I remember once *having* a rare
trip, going with her to collect
nettles for the pigs.

Cofiaf 'I remember'

Basic structure: *Cofiaf* **COMPLEMENT**

- Deverbal constructions

- $i \text{ PRO/N}^{\text{LEN}} \text{INF}$
- $^{\text{LEN}} \text{INF}$

Cofiaf **aros** dros nos unwaith yn y 'Rala, fel y gwnawn yn aml, a'r bore hwn, siarsiodd Katie fi nad oeddwn i godi yn rhy fore, ac y deuai hi i alw arnaf.

Y Lôn Wen, ch. 10 (Other Relations), p. 127

I remember once **staying** overnight in the 'Rala, as I often did, and on that morning Katie warned me not to get up too early, and that she would come and call me.

Cofiaf 'I remember'

Basic structure: *Cofiaf* COMPLEMENT

- Deverbal constructions

- i PRO/N ^{LEN}INF
- ^{LEN}INF
- am PRO/N yn INF

Cofiaf am fy nhad yn trwsio to'r
beudy: [...]

I remember my father mending
the *beudy* roof.

Cofiaf 'I remember'

Basic structure: *Cofiaf* COMPLEMENT

- Deverbal constructions
 - i PRO/N ^{LEN}INF
 - ^{LEN}INF
 - am PRO/N yn INF
 - y byddai PRO/N yn INF

Cofiaf y byddai fy modryb Elin,
a oedd yn byw yn ei
blynyddoedd olaf yn y Rhyl, yn
dyfod i edrych amdani.

I remember my aunt Elin, who
lived in her last years in Rhyl,
would come to see her.

Cofiaf 'I remember'

Basic structure: *Cofiaf* COMPLEMENT

- Deverbal constructions
 - i PRO/N ^{LEN}INF
 - ^{LEN}INF
 - am PRO/N yn INF
 - y byddai PRO/N yn INF
 - bod+POSS PREP INF

Cofiaf un tro ei bod yn traethu
yn arw ar sefyllfa'r byd, a dyma
hi'n dweud reit sydyn.

I remember her once railing
hard about the state of the
world, and suddenly she said,

Cofiaf 'I remember'

Basic structure: *Cofiaf* **COMPLEMENT**

- Deverbal constructions
- Existential and possessive constructions

Cofiaf 'I remember'

Basic structure: *Cofiaf* **COMPLEMENT**

- Deverbal constructions
- Existential and possessive constructions
 - fod ADV^{LOC}

Cofiaf ryw nos Sul fod fy nai,
Griffith Evans, acw i swper, a
dyma Griffith yn dweud, er
mwyn cychwyn sgwrs: [...]

I remember one Sunday night
that my nephew, Griffith Evans,
was [there] having supper with
us, and Griffith said, making
conversation: [...]

Cofiaf 'I remember'

Basic structure: *Cofiaf* **COMPLEMENT**

- Deverbal constructions
- Existential and possessive constructions
 - fod ADV^{LOC}
 - fod gan (PRO/)N (PRO/)N

Cofiaf fod gan Dei, fy mrawd
ieuengaf, lond warpaig go fawr
ar ddiwedd un tymor, [...]

I remember Dei, my youngest
brother, once had a large, full
warpaig at the end of the
season, [...]

Cofiaf 'I remember'

Basic structure: *Cofiaf* **COMPLEMENT**

- Deverbal constructions
- Existential and possessive constructions
- Noun complement

Cofiaf 'I remember'

Basic structure: *Cofiaf* **COMPLEMENT**

- Deverbal constructions
- Existential and possessive constructions
- Noun complement
 - *amgylchiad* / *stori*

Cofiaf *am un amgylchiad*
doniol ynglŷn â thorri gwair.

I remember *one* funny *incident*
to do with mowing hay.

Cofiaf 'I remember'

Basic structure: *Cofiaf* **COMPLEMENT**

- Deverbal constructions
- Existential and possessive constructions
- Noun complement
 - amgylchiad / stori

Cofiaf **un stori** a glywais gan fy mam, stori a lynodd yn fy nghof oherwydd ei thristwch.

I remember **a story** I heard from my mother, a story that stayed in my mind because it was so sad.

Cofiaf 'I remember'

Basic structure: *Cofiaf* **COMPLEMENT**

- Deverbal constructions
- Existential and possessive constructions
- Noun complement
 - amgylchiad / stori
 - definite noun denoting a specific time

Cofiaf yn dda **wyliau Nadolig 1917**, a minnau gartref ar fy ngwyliau.

I well remember **the winter [lit. Christmas holidays] of 1917**,
and I home on holiday.

Cofiaf 'I remember'

Basic structure: *Cofiaf* **COMPLEMENT**

- Deverbal constructions
- Existential and possessive constructions
- Noun complement
 - amgylchiad / stori
 - definite noun denoting a specific time

Cofiaf yn dda ddiwrnod yr
arwerthiant pan ymadawem â
Chae'r Gors.

I well remember the day of the
auction when we were leaving
Cae'r Gors.

Other openings

Other openings

- Meta-reference

Rhof [un enghraifft](#), a dim ond
un o lawer ydyw, o gymwynas a
gawsom ni mewn pryd.

I offer [an example](#), one of
many, of timely help we
received.

Other openings

- Meta-reference
- No meta-reference

Clywais hi'n dweud iddi gael ei galw unwaith am bedwar o'r gloch y bore i dŷ lle'r oedd gwraig yn marw o'r cancr.

I heard her say that she had a call once at four in the morning to a house where there was a woman dying of cancer.

Ar un o'r dyddiau tywyll hynny,
dywedodd wrth Huw, er mwyn
codi ei galon, ei bod am gymryd
arni mynd o'i cho a rhedeg fel
peth gwyllt o gwmpas y caeau a
oedd tu cefn i'r tŷ.

On one of those dark days, she
said to Huw, to cheer him up,
that she was going to pretend
to be mad and run like a wild
thing around the fields behind
the house.

Ar un o'r dyddiau tywyll hynny,
dywedodd wrth Huw, er mwyn
codi ei galon, ei bod am gymryd
arni mynd o'i cho a rhedeg fel
peth gwyllt o gwmpas y caeau a
oedd tu cefn i'r tŷ.

On one of those dark days, she
said to Huw, to cheer him up,
that she was going to pretend
to be mad and run like a wild
thing around the fields behind
the house.

The text-linguistic pattern of the anecdotes

Exposition: habitual information

EXPOSITION Troai nhad heibio
i alw amdano i fyned i'r chwarel
bob dydd yn y dyddiau hynny,
BODY ac un bore, pan alwodd,
yr oeddynt wedi cysgu'n hwyr,
peth anghyffredin iawn.

EXPOSITION Dad called for
him every day to go to the
quarry then, **BODY** and one
day when he called they had
overslept, a rare event.

Exposition: habitual information

EXPOSITION Yr oedd gennym gath gloff — ei throed wedi mynd i drap ers blynnyddoedd. Er hynny daliai i allu neidio cystal ag erioed. Byddem yn rhoi ein dwylo wrth ei gilydd, estyn ein breichiau allan, a dweud, ‘Cym pic’, a byddai’r gath yn neidio dros ein breichiau. **BODY** Y tro hwn neidiodd drostynt ac ar silff y cwpwrdd gwydr, [...]

EXPOSITION We had a lame cat — her foot had been caught in a trap years ago. Despite this she could leap as well as ever. We would put our hands together, stretch out our arms and say, ‘Cym pic’, and the cat would jump over our arms. **BODY** On this occasion she leaped over onto a shelf of the glass cupboard, [...]

Exposition: a narrative

OPENING Mae un enghraifft o'i phlaendra yn fyw iawn yn fy nghof.

EXPOSITION Yr oeddwn i gartref ar fy ngwylliau yn haf 1917, pan ddaeth y newydd am farw fy mrawd ieuengaf ym Malta. Fel y crybwyllais mewn lle arall, clwyfasid ef yn Salonica ym mis Chwefror, torrwyd ei goes i ffwrdd, cychwynnodd adref. Torrwyd ei daith ym Malta, ac yntau yn gwella'n dda erbyn hynny, cafodd 'dysentery', a bu farw. Buasai o bared i bost, o ysbyty i ysbyty am bum mis o amser.

BODY Yr wythnos y cyrrhaeddodd y newydd, galwodd dau o flaenoriaid y capel i edrych amdanom [...]

OPENING One example of her plain speaking is very much alive in my memory. **EXPOSITION** I was at home on holiday in the summer of 1917, when news came of the death of my youngest brother in Malta. As I mentioned elsewhere, he was wounded in Salonica in February, his leg was amputated and he set off for home. His journey was broken in Malta, and he was recovering well, when he caught dysentery and died. He had been moved from pillar to post, from hospital to hospital, for five months. **BODY** The day [→week] the news came, two of the chapel deacons called to see us [...]

The text-linguistic pattern of the anecdotes

Temporal anchor as a boundary signal

OPENING Mae un enghraifft o'i phlaendra yn fyw iawn yn fy nghof.

EXPOSITION Yr oeddwn i gartref ar fy ngwyliau yn haf 1917, pan ddaeth y newydd am farw fy mrawd ieuengaf ym Malta. Fel y crybwyllais mewn lle arall, clwyfasid ef yn Salonica ym mis Chwefror, torrwyd ei goes i ffwrdd, cychwynnodd adref. Torrwyd ei daith ym Malta, ac yntau yn gwella'n dda erbyn hynny, cafodd 'dysentery', a bu farw. Buasai o bared i bost, o ysbyty i ysbyty am bum mis o amser.

BODY Yr wythnos y cyrhaeddodd y newydd, galwodd dau o flaenoriaid y capel i edrych amdanom [...]

OPENING One example of her plain speaking is very much alive in my memory. **EXPOSITION** I was at home

on holiday in the summer of 1917, when news came of the death of my youngest brother in Malta. As I mentioned elsewhere, he was wounded in Salonica in February, his leg was amputated and he set off for home. His journey was broken in Malta, and he was recovering well, when he caught dysentery and died.

He had been moved from pillar to post, from hospital to hospital, for five months. **BODY** The day [→week] the news came, two of the chapel deacons called to see us [...]

Temporal anchor as a boundary signal

EXPOSITION Troai nhad heibio
i alw amdano i fyned i'r chwarel
bob dydd yn y dyddiau hynny,
BODY ac **un bore**, pan alwodd,
yr oeddynt wedi cysgu'n hwyr,
peth anghyffredin iawn.

EXPOSITION Dad called for
him every day to go to the
quarry then, **BODY** and **one**
day when he called they had
overslept, a rare event.

Temporal anchor as a boundary signal

EXPOSITION Yr oedd gennym gath gloff — ei throed wedi mynd i drap ers blynnyddoedd. Er hynny daliai i allu neidio cystal ag erioed. Byddem yn rhoi ein dwylo wrth ei gilydd, estyn ein breichiau allan, a dweud, ‘Cym pic’, a byddai’r gath yn neidio dros ein breichiau. **BODY** Y tro hwn neidiodd drostynt ac ar silff y cwpwrdd gwydr, [...]

EXPOSITION We had a lame cat — her foot had been caught in a trap years ago. Despite this she could leap as well as ever. We would put our hands together, stretch out our arms and say, ‘Cym pic’, and the cat would jump over our arms. **BODY** On [this occasion](#) she leaped over onto a shelf of the glass cupboard, [...]

Temporal anchor

- initial position

Temporal anchor

- initial position
- non-initial position

Cofiaf **un tro** fod fy nhad wrthi yn cadw'r llestri ar ôl te, ar ddiwrnod poeth yn yr haf, a'r llechi wedi eu tynnu oddi ar y potiau, a'r un pren oddi ar y pot bara dros amser te.

I remember **once** my father putting the dishes away after tea on a hot summer day, and the slates were removed from the crocks and the wooden lid from the bread crock during teatime.

Temporal anchors

generic	unwaith un tro rhywdro un diwrnod un nos Sul braf o haf	once one time sometime one day one fine Sunday night in the summer
date	Diwedd 1897 ydoedd [...] Yn ystod rhyfel 1914–18 yn 1936	It was the end of 1897 [...] During the 1914–1918 war in 1936
relative	pan gychwynnwn i'r coleg pan oedd tua phump oed cyn iddynt briodi	when I started College when he was about five years old before they married

The text-linguistic pattern of the anecdotes

Making use of the Welsh linguistic toolbox

Daeth Wil Huws i weithio i dŷ Owen Williams, Plas Ffynnon, ryw ddiwrnod. Gwelsai ef yn rhywle y noson gynt a dywedodd wrth ei wraig y byddai yno fore trannoeth, a rhybuddiodd hi ar boen ei bywyd am gadw ei drwyn ar y maen. Fe ddaeth Wil Huws. Cafodd frecwast campus, ac aeth ati i ddyrnu â ffust. Toc, daeth i'r tŷ ac egluro i Maggie Williams nad oedd y ffust yn un dda iawn, gan ddangos ei gwendidau. Ond yr oedd gan Elis Jones yn y Gaerwen ffust dderw gampus, ac ni byddai fawr o dro yn rhedeg yno i nôl ei benthyg — yr eglurhad hwn i gyd yn glên iawn ac yn berffaith resymol. Dyna'r olwg ddwaethaf a welodd Maggie Williams arno y diwrnod hwnnw. Pan ddaeth ei gŵr adref o'r chwarel, yr oedd yn lloerig, a thynghedodd y mynnai gael gafael arno y noson honno. Aeth i lawr i'r Gaerwen, ac yr oedd ar y trywydd iawn. Sbeciodd drwy dwll clicied rhagddor y sgubor, ac yno yr oedd Wil Huws yn gorwedd mewn sach ar swp o wair glân. Dyrnodd Owen Williams y drws fel dyn cynddeiriog, gan fygwth mwrddwr a phethau gwaeth. Neidiodd Wil Huws ac allan o'i sach yn noeth lymun (tystiai O.W. wedyn na welsai neb cyn laned), brysiodd wisgo amdano gan hanner crïo'n edifeiriol. "Rydw i yn dwad rŵan, Owen bach, ydw wir.' Mi gafodd ddigon o fraw y tro hwn i gyflawni ei addewid i ddyrnu yn bur fuan.

Making use of the Welsh linguistic toolbox

Daeth Wil Huws i weithio i dŷ Owen Williams, Plas Ffynnon, ryw ddiwrnod. Gwelsai ef yn rhywle y noson gynt a dywedodd wrth ei wraig y byddai yno fore trannoeth, a rhybuddiodd hi ar boen ei bywyd am gadw ei drwyn ar y maen. Fe ddaeth Wil Huws. **Cafodd** frecwast campus, ac **aeth** ati i ddyrnu â ffust. Toc, **daeth** i'r tŷ ac egluro i Maggie Williams nad oedd y ffust yn un dda iawn, gan ddangos ei gwendidau. Ond yr oedd gan Elis Jones yn y Gaerwen ffust dderw gampus, ac ni byddai fawr o dro yn rhedeg yno i nôl ei benthyg — yr eglurhad hwn i gyd yn glên iawn ac yn berffaith resymol. Dyna'r olwg ddwaethaf a **welodd** Maggie Williams arno y diwrnod hwnnw. Pan **ddaeth** ei gŵr adref o'r chwarel, yr oedd yn lloerig, a **thynghedodd** y mynnai gael gafael arno y noson honno. **Aeth** i lawr i'r Gaerwen, ac yr oedd ar y trywydd iawn. **Sbeciodd** drwy dwll clicied rhagddor y sgubor, ac yno yr oedd Wil Huws yn gorwedd mewn sach ar swp o wair glân. **Dyrnodd** Owen Williams y drws fel dyn cynddeiriog, gan fygwth mwrddwr a phethau gwaeth. **Neidiodd** Wil Huws ac allan o'i sach yn noeth lymun (tystiai O.W. wedyn na welsai neb cyn laned), **brysiodd** wisgo amdano gan hanner crïo'n edifeiriol. "Rydw i yn dwad rŵan, Owen bach, ydw wir." Mi gafodd ddigon o fraw y tro hwn i gyflawni ei addewid i ddyrnu yn bur fuan.

Making use of the Welsh linguistic toolbox

Daeth Wil Huws i weithio i dŷ Owen Williams, Plas Ffynnon, ryw ddiwrnod. **Gwelsai** ef yn rhywle y noson gynt a dywedodd wrth ei wraig y byddai yno fore trannoeth, a **rhybuddiodd** hi ar boen ei bywyd am gadw ei drwyn ar y maen. Fe ddaeth Wil Huws. **Cafodd** frecwast campus, ac **aeth** ati i ddyrnu â ffust. Toc, **daeth** i'r tŷ ac egluro i Maggie Williams nad oedd y ffust yn un dda iawn, gan ddangos ei gwendidau. Ond yr oedd gan Elis Jones yn y Gaerwen ffust dderw gampus, ac ni byddai fawr o dro yn rhedeg yno i nôl ei benthyg — yr eglurhad hwn i gyd yn glên iawn ac yn berffaith resymol. Dyna'r olwg ddwaethaf a **welodd** Maggie Williams arno y diwrnod hwnnw. Pan **ddaeth** ei gŵr adref o'r chwarel, yr oedd yn lloerig, a **thynghedodd** y mynnai gael gafael arno y noson honno. **Aeth** i lawr i'r Gaerwen, ac yr oedd ar y trywydd iawn. **Sbeciodd** drwy dwll clicied rhagddor y sgubor, ac yno yr oedd Wil Huws yn gorwedd mewn sach ar swp o wair glân. **Dyrnodd** Owen Williams y drws fel dyn cynddeiriog, gan fygwth mwrddwr a phethau gwaeth. **Neidiodd** Wil Huws ac allan o'i sach yn noeth lymun (tystiai O.W. wedyn na welsai neb cyn laned), **brysiodd** wisgo amdano gan hanner crïo'n edifeiriol. "Rydw i yn dwad rŵan, Owen bach, ydw wir." Mi gafodd ddigon o fraw y tro hwn i gyflawni ei addewid i ddyrnu yn bur fuan.

Making use of the Welsh linguistic toolbox

Daeth Wil Huws i weithio i dŷ Owen Williams, Plas Ffynnon, ryw ddiwrnod. **Gwelsai** ef yn rhywle y noson gynt a dywedodd wrth ei wraig y **byddai** yno fore trannoeth, a **rhybuddiodd** hi ar boen ei bywyd am gadw ei drwyn ar y maen. Fe ddaeth Wil Huws. **Cafodd** frecwast campus, ac **aeth** ati i ddyrnu â ffust. Toc, **daeth** i'r tŷ ac egluro i Maggie Williams nad oedd y ffust yn un dda iawn, gan ddangos ei gwendidau. Ond yr oedd gan Elis Jones yn y Gaerwen ffust dderw gampus, ac ni **byddai** fawr o dro yn rhedeg yno i nôl ei benthyg — yr eglurhad hwn i gyd yn glên iawn ac yn berffaith resymol. Dyna'r olwg ddwaethaf a **welodd** Maggie Williams arno y diwrnod hwnnw. Pan **ddaeth** ei gŵr adref o'r chwarel, yr oedd yn lloerig, a **thynghedodd** y mynnai gael gafael arno y noson honno. **Aeth** i lawr i'r Gaerwen, ac yr oedd ar y trywydd iawn. **Sbeciodd** drwy dwll clicied rhagddor y sgubor, ac yno yr oedd Wil Huws yn gorwedd mewn sach ar swp o wair glân. **Dyrnodd** Owen Williams y drws fel dyn cynddeiriog, gan fygwth mwrddwr a phethau gwaeth. **Neidiodd** Wil Huws ac allan o'i sach yn noeth lymun (tystiai O.W. wedyn na welsai neb cyn laned), **brysiodd** wisgo amdano gan hanner crïo'n edifeiriol. "Rydw i yn dwad rŵan, Owen bach, ydw wir." Mi gafodd ddigon o fraw y tro hwn i gyflawni ei addewid i ddyrnu yn bur fuan.

Making use of the Welsh linguistic toolbox

Daeth Wil Huws i weithio i dŷ Owen Williams, Plas Ffynnon, ryw ddiwrnod. **Gwelsai** ef yn rhywle y noson gynt a dywedodd wrth ei wraig y **byddai** yno fore trannoeth, a **rhybuddiodd** hi ar boen ei bywyd am gadw ei drwyn ar y maen. **Fe** ddaeth Wil Huws. **Cafodd** frecwast campus, ac **aeth** ati i ddyrnu â ffust. Toc, **daeth** i'r tŷ ac egluro i Maggie Williams nad oedd y ffust yn un dda iawn, gan ddangos ei gwendidau. Ond yr oedd gan Elis Jones yn y Gaerwen ffust dderw gampus, ac ni **byddai** fawr o dro yn rhedeg yno i nôl ei benthyg — yr eglurhad hwn i gyd yn glên iawn ac yn berffaith resymol. Dyna'r olwg ddwaethaf a **welodd** Maggie Williams arno y diwrnod hwnnw. Pan **ddaeth** ei gŵr adref o'r chwarel, yr oedd yn lloerig, a **thynghedodd** y mynnai gael gafael arno y noson honno. **Aeth** i lawr i'r Gaerwen, ac yr oedd ar y trywydd iawn. **Sbeciodd** drwy dwll clicied rhagddor y sgubor, ac yno yr oedd Wil Huws yn gorwedd mewn sach ar swp o wair glân. **Dyrnodd** Owen Williams y drws fel dyn cynddeiriog, gan fygwth mwrddwr a phethau gwaeth. **Neidiodd** Wil Huws ac allan o'i sach yn noeth lymun (tystiai O.W. wedyn na welsai neb cyn laned), **brysiodd** wisgo amdano gan hanner crïo'n edifeiriol. "Rydw i yn dwad rŵan, Owen bach, ydw wir." **Mi** gafodd ddigon o fraw y tro hwn i gyflawni ei addewid i ddyrnu yn bur fuan.

Making use of the Welsh linguistic toolbox

Daeth Wil Huws i weithio i dŷ Owen Williams, Plas Ffynnon, ryw ddiwrnod. **Gwelsai** ef yn rhywle y noson gynt a dywedodd wrth ei wraig y **byddai** yno fore trannoeth, a **rhybuddiodd** hi ar boen ei bywyd am gadw ei drwyn ar y maen. **Fe** ddaeth Wil Huws. **Cafodd** frecwast campus, ac **aeth** ati i ddyrnu â ffust. Toc, **daeth** i'r tŷ **ac egluro** i Maggie Williams nad oedd y ffust yn un dda iawn, gan ddangos ei gwendidau. Ond yr oedd gan Elis Jones yn y Gaerwen ffust dderw gampus, ac ni **byddai** fawr o dro yn rhedeg yno i nôl ei benthyg — yr eglurhad hwn i gyd yn glên iawn ac yn berffaith resymol. Dyna'r olwg ddwaethaf a **welodd** Maggie Williams arno y diwrnod hwnnw. Pan **ddaeth** ei gŵr adref o'r chwarel, yr oedd yn lloerig, a **thynghedodd** y mynnai gael gafael arno y noson honno. **Aeth** i lawr i'r Gaerwen, ac yr oedd ar y trywydd iawn. **Sbeciodd** drwy dwll clicied rhagddor y sgubor, ac yno yr oedd Wil Huws yn gorwedd mewn sach ar swp o wair glân. **Dyrnodd** Owen Williams y drws fel dyn cynddeiriog, gan fygwth mwrddwr a phethau gwaeth. **Neidiodd** Wil Huws ac allan o'i sach yn noeth lymun (tystiai O.W. wedyn na welsai neb cyn laned), **brysiodd** wisgo amdano gan hanner crïo'n edifeiriol. "Rydw i yn dwad rŵan, Owen bach, ydw wir." **Mi** gafodd ddigon o fraw y tro hwn i gyflawni ei addewid i ddyrnu yn bur fuan.

Making use of the Welsh linguistic toolbox

Daeth Wil Huws i weithio i dŷ Owen Williams, Plas Ffynnon, ryw ddiwrnod. **Gwelsai** ef yn rhywle y noson gynt a dywedodd wrth ei wraig y **byddai** yno fore trannoeth, a **rhybuddiodd** hi ar boen ei bywyd am gadw ei drwyn ar y maen. **Fe** ddaeth Wil Huws. **Cafodd** frecwast campus, ac **aeth** ati i ddyrnu â ffust. Toc, **daeth** i'r tŷ **ac egluro** i Maggie Williams nad oedd y ffust yn un dda iawn, **gan ddangos** ei gwendidau. Ond yr oedd gan Elis Jones yn y Gaerwen ffust dderw gampus, ac ni **byddai** fawr o dro yn rhedeg yno i nôl ei benthyg — yr eglurhad hwn i gyd yn glên iawn ac yn berffaith resymol. Dyna'r olwg ddwaethaf a **welodd** Maggie Williams arno y diwrnod hwnnw. Pan **ddaeth** ei gŵr adref o'r chwarel, yr oedd yn lloerig, a **thynghedodd** y mynnai gael gafael arno y noson honno. **Aeth** i lawr i'r Gaerwen, ac yr oedd ar y trywydd iawn. **Sbeciodd** drwy dwll clicied rhagddor y sgubor, ac yno yr oedd Wil Huws **yn gorwedd** mewn sach ar swp o wair glân. **Dyrnodd** Owen Williams y drws fel dyn cynddeiriog, **gan fygwth** mwrddwr a phethau gwaeth. **Neidiodd** Wil Huws ac allan o'i sach yn noeth lymun (tystiai O.W. wedyn na welsai neb cyn laned), **brysiodd** wisgo amdano **gan hanner crïo**'n edifeiriol. "Rydw i yn dwad rŵan, Owen bach, ydw wir." **Mi** gafodd ddigon o fraw y tro hwn i gyflawni ei addewid i ddyrnu yn bur fuan.

Making use of the Welsh linguistic toolbox

Daeth Wil Huws i weithio i dŷ Owen Williams, Plas Ffynnon, ryw ddiwrnod. **Gwelsai** ef yn rhywle y noson gynt a dywedodd wrth ei wraig y **byddai** yno fore trannoeth, a **rhybuddiodd** hi ar boen ei bywyd am gadw ei drwyn ar y maen. **Fe** ddaeth Wil Huws. **Cafodd** frecwast campus, ac **aeth** ati i ddyrnu â ffust. Toc, **daeth** i'r tŷ **ac** egluro i Maggie Williams nad oedd y ffust yn un dda iawn, **gan ddangos** ei gwendidau. Ond yr oedd gan Elis Jones yn y Gaerwen ffust dderw gampus, ac ni **byddai** fawr o dro yn rhedeg yno i nôl ei benthyg — yr eglurhad hwn i gyd **yn** glên iawn ac **yn** berffaith resymol. Dyna'r olwg ddwaethaf a **welodd** Maggie Williams arno y diwrnod hwnnw. Pan **ddaeth** ei gŵr adref o'r chwarel, yr oedd yn lloerig, a **thynghedodd** y mynnai gael gafael arno y noson honno. **Aeth** i lawr i'r Gaerwen, ac yr oedd ar y trywydd iawn. **Sbeciodd** drwy dwll clicied rhagddor y sgubor, ac yno yr oedd Wil Huws **yn gorwedd** mewn sach ar swp o wair glân. **Dyrnodd** Owen Williams y drws fel dyn cynddeiriog, **gan fygwth** mwrddwr a phethau gwaeth. **Neidiodd** Wil Huws ac allan o'i sach **yn** noeth lymun (tystiai O.W. wedyn na welsai neb cyn laned), **brysiodd** wisgo amdano **gan hanner crïo**'n edifeiriol. "Rydw i yn dwad rŵan, Owen bach, ydw wir." **Mi** gafodd ddigon o fraw y tro hwn i gyflawni ei addewid i ddyrnu yn bur fuan.

Making use of the Welsh linguistic toolbox

Daeth Wil Huws i weithio i dŷ Owen Williams, Plas Ffynnon, ryw ddiwrnod. **Gwelsai** ef yn rhywle y noson gynt a dywedodd wrth ei wraig y **byddai** yno fore trannoeth, a **rhybuddiodd** hi ar boen ei bywyd am gadw ei drwyn ar y maen. **Fe** ddaeth Wil Huws. **Cafodd** frecwast campus, ac **aeth** ati i ddyrnu â ffust. Toc, **daeth** i'r tŷ **ac egluro** i Maggie Williams nad oedd y ffust yn un dda iawn, **gan ddangos** ei gwendidau. Ond yr oedd gan Elis Jones yn y Gaerwen ffust dderw gampus, ac ni **byddai** fawr o dro yn rhedeg yno i nôl ei benthyg — yr eglurhad hwn i gyd **yn** glên iawn ac **yn** berffaith resymol. **Dyna**'r olwg ddwaethaf a **welodd** Maggie Williams arno y diwrnod hwnnw. Pan **ddaeth** ei gŵr adref o'r chwarel, yr oedd yn lloerig, a **thynghedodd** y mynnai gael gafael arno y noson honno. **Aeth** i lawr i'r Gaerwen, ac yr oedd ar y trywydd iawn. **Sbeciodd** drwy dwll clicied rhagddor y sgubor, ac yno yr oedd Wil Huws **yn gorwedd** mewn sach ar swp o wair glân. **Dyrnodd** Owen Williams y drws fel dyn cynddeiriog, **gan fygwth** mwrddwr a phethau gwaeth. **Neidiodd** Wil Huws ac allan o'i sach **yn** noeth lymun (tystiai O.W. wedyn na welsai neb cyn laned), **brysiodd** wisgo amdano **gan hanner crïo**'n edifeiriol. "Rydw i yn dwad rŵan, Owen bach, ydw wir." **Mi** gafodd ddigon o fraw y tro hwn i gyflawni ei addewid i ddyrnu yn bur fuan.

Making use of the Welsh linguistic toolbox

Daeth Wil Huws i weithio i dŷ Owen Williams, Plas Ffynnon, ryw ddiwrnod. Gwelsai ef yn rhywle y noson gynt a dywedodd wrth ei wraig y byddai yno fore trannoeth, a rhybuddiodd hi ar boen ei bywyd am gadw ei drwyn ar y maen. Fe ddaeth Wil Huws. Cafodd frecwast campus, ac aeth ati i ddyrnu â ffust. Toc, daeth i'r tŷ ac egluro i Maggie Williams nad oedd y ffust yn un dda iawn, gan ddangos ei gwendidau. Ond yr oedd gan Elis Jones yn y Gaerwen ffust dderw gampus, ac ni byddai fawr o dro yn rhedeg yno i nôl ei benthyg — yr eglurhad hwn i gyd yn glên iawn ac yn berffaith resymol. Dyna'r olwg ddwaethaf a welodd Maggie Williams arno y diwrnod hwnnw. Pan ddaeth ei gŵr adref o'r chwarel, yr oedd yn lloerig, a thynghedodd y mynnai gael gafael arno y noson honno. Aeth i lawr i'r Gaerwen, ac yr oedd ar y trywydd iawn. Sbeciodd drwy dwll clicied rhagddor y sgubor, ac yno yr oedd Wil Huws yn gorwedd mewn sach ar swp o wair glân. Dyrnodd Owen Williams y drws fel dyn cynddeiriog, gan fygwth mwrddwr a phethau gwaeth. Neidiodd Wil Huws ac allan o'i sach yn noeth lymun (tystiai O.W. wedyn na welsai neb cyn laned), brysiodd wisgo amdano gan hanner crïo'n edifeiriol. "Rydw i yn dwad rŵan, Owen bach, ydw wir." Mi gafodd ddigon o fraw y tro hwn i gyflawni ei addewid i ddyrnu yn bur fuan.

Making use of the Welsh linguistic toolbox

Daeth Wil Huws i weithio i dŷ Owen Williams, Plas Ffynnon, ryw ddiwrnod. **Gwelsai** ef yn rhywle y noson gynt a dywedodd wrth ei wraig y **byddai** yno fore trannoeth, a **rhybuddiodd** hi ar boen ei bywyd am gadw ei drwyn ar y maen. **Fe** ddaeth Wil Huws. **Cafodd** frecwast campus, ac **aeth** ati i ddyrnu â ffust. Toc, **daeth** i'r tŷ **ac egluro** i Maggie Williams nad oedd y ffust yn un dda iawn, **gan ddangos** ei gwendidau. Ond yr **oedd** gan Elis Jones yn y Gaerwen ffust dderw gampus, ac ni **byddai** fawr o dro yn rhedeg yno i nôl ei benthyg — yr eglurhad hwn i gyd **yn** glên iawn ac **yn** berffaith resymol. **Dyna**’r olwg ddwaethaf a **welodd** Maggie Williams arno y diwrnod hwnnw. Pan **ddaeth** ei gŵr adref o’r chwarel, yr **oedd** yn lloerig, a **thynghedodd** y mynnai gael gafael arno y noson honno. **Aeth** i lawr i’r Gaerwen, ac yr **oedd** ar y trywydd iawn. **Sbeciodd** drwy dwll clicied rhagddor y sgubor, ac yno **yr** oedd Wil Huws **yn gorwedd** mewn sach ar swp o wair glân. **Dyrnodd** Owen Williams y drws fel dyn cynddeiriog, **gan fygwth** mwrddwr a phethau gwaeth. **Neidiodd** Wil Huws ac **allan o**’i sach **yn** noeth lymun (**tystiai** O.W. wedyn na welsai neb cyn laned), **brysiodd** wisgo amdano **gan hanner crïo**’n edifeiriol. “Rydw i yn dwad rŵan, Owen bach, ydw wir.” **Mi** gafodd ddigon o fraw y tro hwn i gyflawni ei addewid i ddyrnu yn bur fuan.

Making use of the Welsh linguistic toolbox

Daeth Wil Huws i weithio i dŷ Owen Williams, Plas Ffynnon, ryw ddiwrnod. **Gwelsai** ef yn rhywle y noson gynt a dywedodd wrth ei wraig y **byddai** yno fore trannoeth, a **rhybuddiodd** hi ar boen ei bywyd am gadw ei drwyn ar y maen. **Fe** ddaeth Wil Huws. **Cafodd** frecwast campus, ac **aeth** ati i ddyrnu â ffust. Toc, **daeth** i'r tŷ **ac egluro** i Maggie Williams nad oedd y ffust yn un dda iawn, **gan ddangos** ei gwendidau. Ond yr **oedd** gan Elis Jones yn y Gaerwen ffust dderw gampus, ac ni **byddai** fawr o dro yn rhedeg yno i nôl ei benthyg — yr eglurhad hwn i gyd **yn** glên iawn ac **yn** berffaith resymol. **Dyna**’r olwg ddwaethaf a **welodd** Maggie Williams arno y diwrnod hwnnw. Pan **ddaeth** ei gŵr adref o’r chwarel, yr **oedd** yn lloerig, a **thynghedodd** y mynnai gael gafael arno y noson honno. **Aeth** i lawr i’r Gaerwen, ac yr **oedd** ar y trywydd iawn. **Sbeciodd** drwy dwll clicied rhagddor y sgubor, ac yno **yr** oedd Wil Huws **yn gorwedd** mewn sach ar swp o wair glân. **Dyrnodd** Owen Williams y drws fel dyn cynddeiriog, **gan fygwth** mwrddwr a phethau gwaeth. **Neidiodd** Wil Huws ac **allan o**’i sach **yn** noeth lymun (**tystiai** O.W. wedyn na welsai neb cyn laned), **brysiodd** wisgo amdano **gan hanner crïo**’n edifeiriol. “Rydw i yn dwad rŵan, Owen bach, ydw wir.” **Mi** gafodd ddigon o fraw y tro hwn i gyflawni ei addewid i ddyrnu yn bur fuan.

Story within an anecdote

[...]

Modd bynnag, yr oedd gwraig ein gweinidog acw ryw ddiwrnod, a dyma hi'n dweud stori bach dlos iawn am Dei a'i merch Dilys. Plant rywle rhwng wyth a deuddeg oed oeddynt ar y pryd. A stori Mrs. Curig Williams oedd, ei bod yn edrych allan drwy ffenestr y parlwr ryw ddiwrnod a gweled bechgyn o'r ffordd yn lluchio topis i'w gardd at ei genethod a chwaraeai yno. [...]

[...]

However, our minister's wife was in the house one day, and she told us a sweet story about Dei and her daughter Dilys. They were children between eight and twelve years old at the time. And Mrs Williams's story was that she was looking out of the parlour window one day when she saw boys on the road throwing clods of earth at her daughter playing in the garden. [...]

Story within an anecdote

[...]

Modd bynnag, yr oedd gwraig ein gweinidog acw ryw ddiwrnod, a dyma hi'n dweud stori bach dlos iawn am Dei a'i merch Dilys. Plant rywle rhwng wyth a deuddeg oed oeddynt ar y pryd. A stori Mrs. Curig Williams oedd, ei bod yn edrych allan drwy ffenestr y parlwr ryw ddiwrnod a gweled bechgyn o'r ffordd yn lluchio topis i'w gardd at ei genethod a chwaraeai yno. [...]

[...]

However, our minister's wife was in the house one day, and she told us a sweet story about Dei and her daughter Dilys. They were children between eight and twelve years old at the time. And Mrs Williams's story was that she was looking out of the parlour window one day when she saw boys on the road throwing clods of earth at her daughter playing in the garden. [...]

Story within an anecdote

[...]

Modd bynnag, yr oedd gwraig ein gweinidog acw ryw ddiwrnod, a dyma hi'n dweud stori bach dlos iawn am Dei a'i merch Dilys. **Plant rywle rhwng wyth a deuddeg oed oeddynt ar y pryd.** A stori Mrs. Curig Williams oedd, ei bod yn edrych allan drwy ffenestr y parlwr ryw ddiwrnod a gweled bechgyn o'r ffordd yn lluchio topis i'w gardd at ei genethod a chwaraeai yno. [...]

[...]

However, our minister's wife was in the house one day, and she told us a sweet story about Dei and her daughter Dilys. **They were children between eight and twelve years old at the time.** And Mrs Williams's story was that she was looking out of the parlour window one day when she saw boys on the road throwing clods of earth at her daughter playing in the garden. [...]

Story within an anecdote

[...]

Modd bynnag, yr oedd gwraig ein gweinidog acw ryw ddiwrnod, a dyma hi'n dweud stori bach dlos iawn am Dei a'i merch Dilys. Plant rywle rhwng wyth a deuddeg oed oeddynt ar y pryd. *A stori Mrs. Curig Williams oedd, ei bod yn edrych allan* drwy ffenestr y parlwr ryw ddiwrnod a gweled bechgyn o'r ffordd yn lluchio topis i'w gardd at ei genethod a chwaraeai yno. [...]

[...]

However, our minister's wife was in the house one day, and she told us a sweet story about Dei and her daughter Dilys. They were children between eight and twelve years old at the time. *And Mrs Williams's story was that she was looking out* of the parlour window one day when she saw boys on the road throwing clods of earth at her daughter playing in the garden. [...]

Story within an anecdote

[...]

Modd bynnag, yr oedd gwraig ein gweinidog acw ryw ddiwrnod, a dyma hi'n dweud stori bach dlos iawn am Dei a'i merch Dilys. Plant rywle rhwng wyth a deuddeg oed oeddynt ar y pryd. A stori Mrs. Curig Williams oedd, ei bod yn edrych allan drwy ffenestr y parlwr **ryw ddiwrnod** a gweled bechgyn o'r ffordd yn lluchio topis i'w gardd at ei genethod a chwaraeai yno. [...]

[...]

However, our minister's wife was in the house one day, and she told us a sweet story about Dei and her daughter Dilys. They were children between eight and twelve years old at the time. And Mrs Williams's story was that she was looking out of the parlour window **one day** when she saw boys on the road throwing clods of earth at her daughter playing in the garden. [...]

The text-linguistic pattern of the anecdotes

- Explicit temporal disjunction marking

Epilogue

- Explicit temporal disjunction marking
 - *wedyn*

BODY [...] Fe ddiflannodd pob dynes fel llygoden i'w thŷ, **EPILOGUE** ac ni phoenwyd chwarelwyr y Cilgwyn *wedyn* gan ferched yn eu gwyllo ar bennau'r tai.

BODY [...] The women all vanished like mice into their houses, **EPILOGUE** and the quarrymen of the Cilgwyn were *never again* bothered by women watching them from their doorsteps.

Epilogue

- Explicit temporal disjunction marking
 - *wedyn*
 - *am amser hir*

Bu'r peth yn ei boeni *am amser hir*, ac nid oedd fiw ei bryfocio yn ei gylch.

It worried him *for a long time*, and we dared not tease him about it.

Epilogue

- Explicit temporal disjunction marking
 - *wedyn*
 - *am amser hir*
 - *unwaith neu ddwy ar ôl hynny*

Cysur, er hynny, yw cofio iddo gael mynd i'r capel *unwaith neu ddwy ar ôl hynny*.

It is a comfort to know nevertheless that he did manage to get to chapel *once or twice more after that*.

- Explicit temporal disjunction marking
 - *wedyn*
 - *am amser hir*
 - *unwaith neu ddwy ar ôl hynny*
 - *am ddyddiau*
 - *am yn agos iawn i hanner canrif*
 - *wedi hyn*
 - *am flynyddoedd lawer*
 - *weithiau*
 - *... yn hir ar ôl ...*
 - *wedi ... llawer o flynyddoedd*

- Explicit temporal disjunction marking
 - *wedyn*
 - *am amser hir*
 - *unwaith neu ddwy ar ôl hynny*
 - *am ddyddiau*
 - *am yn agos iawn i hanner canrif*
 - *wedi hyn*
 - *am flynyddoedd lawer*
 - *weithiau*
 - *... yn hir ar ôl ...*
 - *wedi ... llawer o flynyddoedd*
- Tense

Epilogue

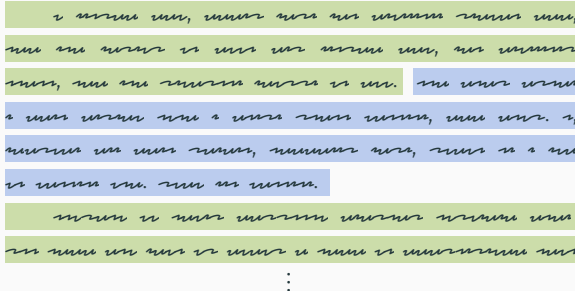
- Explicit temporal disjunction marking
 - *wedyn*
 - *am amser hir*
 - *unwaith neu ddwy ar ôl hynny*
 - *am ddyddiau*
 - *am yn agos iawn i hanner canrif*
 - *wedi hyn*
 - *am flynyddoedd lawer*
 - *weithiau*
 - *... yn hir ar ôl ...*
 - *wedi ... llawer o flynyddoedd*
- Tense
- Negation

The text-linguistic pattern of the anecdotes

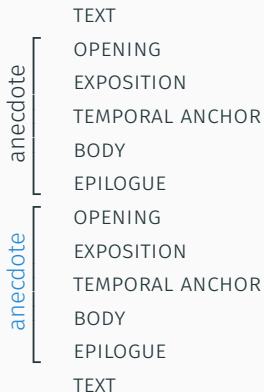
Delimitation

- Typographical signalling

Delimitation

- Typographical signalling
- Following text:
 - Another anecdote

Delimitation

- Typographical signalling
- Following text:
 - Another anecdote

[ANECDOTE]

Dro arall y tynnwyd y partisiynau i lawr oedd i gael araith ymadawol y plismon plant. Daethai ei dymor i ben, a chafodd yntau annerch yr holl ysgol.

[ANECDOTE]

The [→another] other occasion when the partitions were taken down was for the truancy officer's farewell speech.

Delimitation

- Typographical signalling
- Following text:
 - Another anecdote

[ANECDOTE]

Cofiaf amgylchiad arall ychydig
cyn ei marw pan orweddai ar
wely cystudd.

[ANECDOTE]

I remember another occasion a
little before her death when
she was lying on her sickbed.

Delimitation

- Typographical signalling
- Following text:
 - Another anecdote

[ANECDOTE]. *Cofiaf unwaith* inni
gael y tro amheuthun o fynd
gyda hi i hel danadl poethion
i'r moch.

[ANECDOTE]. *I remember once*
having a rare trip, going with
her to collect nettles for the
pigs.

Delimitation

- Typographical signalling
- Following text:
 - Another anecdote

[ANECDOTE]

Edmygwn yn fawr **un peth** a
wnaeth Wmffra Siôn yn hollol
ddirybudd.

[ANECDOTE]

There was **one thing** I admired
very much that Wmffra Siôn did
quite without warning.

Delimitation

- Typographical signalling
- Following text:
 - Another anecdote
 - Not an anecdote

Delimitation

- Typographical signalling
- Following text:
 - Another anecdote
 - Not an anecdote

[ANECDOTE]

Bob tro y bŵm ym Mryn
Ffynnon gyda'r nos, ni welais fy
nhaid yn gwneud dim ond
darllen yn ei gadair freichiau
wrth y tân, ac âi ymlaen i
ddarllen fel pe na bai neb yno.

Y Lôn Wen, ch. 7 (My Family), p. 83

[ANECDOTE]

Whenever I went to Bryn
Ffynnon in the evening I never
saw my grandfather doing
anything but read in his
armchair by the fire, and he
would go on reading as if no
one were there.

Delimitation

- Typographical signalling
- Following text:
 - Another anecdote
 - Not an anecdote

[ANECDOTE]. Ffaith greulon a roes ddiwedd stori fer i mi, er nad yw gweddill y stori yn wir o gwbl am fy nain.

[ANECDOTE]. The cruel fact gave me the ending for a short story, though the rest of the story is not true at all of my grandmother.

Delimitation

- Typographical signalling
- Following text:
 - Another anecdote
 - Not an anecdote

[ANECDOTE]. Priododd yn **ugain oed**, ac ni chafodd lawer o bethau'r byd hwn wedyn, wrth fagu tŷaid o blant, colli llawer ohonynt, a hynny yn nhrai a llanw cyflog y chwareli.

[ANECDOTE]. She was married **at twenty**, and she did not have many worldly things after that, with raising a houseful of children, losing many of them, and all that in the ebb and flow of quarry wages.

The text-linguistic pattern of the anecdotes

The text-linguistic pattern of the anecdotes

Full house

TEXT [...] Cnocio a dyfod i mewn ar eu hunion y byddai cymdogion y pryd hynny.

OPENING Digwyddodd un peth ynglŷn â Mos a fu'n loes fawr i mi. **EXPOSITION** Daethai acw

TEMPORAL ANCHOR un noson ac yr oedd yn dywyll iawn arno yn cychwyn adref. **BODY** Rhoddwyd menthyg llusern newydd a gawsom at y beudy iddo. Dyfais newydd mewn llusern oedd hon, gelwid hi yn Saesneg yn 'Storm lamp'. Goleuid hi gyda wic ac oel lamp, ac yr oedd math o ffram weiran am y gwydr i'w gadw rhag torri. I godi'r gwydr a diffodd y lamp, yr oedd yn rhaid gafael yn rhywbeth yn y top a godai'r gwydr a'r ffram gyda'i gilydd. Ni feddylodd neb am egluro iddo sut i ddiffodd y lamp. Wedi mynd adref, ni fedrai yn ei fyw ei diffodd, nid oedd ei wynt yn ddigon cryf, a gorfu iddo ddefnyddio'r fegin dân, a rhoi ei thrwyn gorau y medrai ar waelod y gwydr. Pan ddaeth â'r llusern yn ôl dyna'r stori gawsom, a chwerthin mawr, wrth gws. Drannoeth, yn yr ysgol, dywedais innau'r hanes wrth fy ffrind pennaf, Apo, Tŷ'n Llwyn. Yn awr, partner Mos, yn chwarel Pen y Bryn, oedd Richard, brawd Apo. Dywedodd hithau'r stori gartref, a'r canlyniad, wrth gws, oedd pryfocio mawr ar Mos yn y chwarel. Nid oes y fath bryfocwyr yn bod â chwarelwyr. Pan ddeuai Mos i lawr y lôn bach o'i dŷ fore trannoeth, yr oedd Richard yn y ffordd arall yn ei ddisgwyl, ac yn dynwared chwythu megyn. Pan ddaeth Mos acw wedyn, gwyddwn ei fod wedi teimlo, a'm bod innau wedi ei frifo dipyn. **EPILOGUE** Bu'r peth yn boen fawr i mi am ddyddiau, fy mod wedi ei frifo ef, yn fy niniweidrwydd (y pryd hwnnw, beth bynnag). Nid yn unig hynny, poenwn am y gallwn gael fy ystyried 'yn hen hogan straegar' (un hoff o siarad clecs), tebygi i ferched a heliai straeon ar bennau tai, pobl a ddirmygid gennym. Ond fe aeth hynny heibio a daeth hapusrwydd i deyrnasu.

TEXT Y Sadwrn o flaen Nadolig 1912, [...]

Full house

TEXT [...] Cnocio a dyfod i mewn ar eu hunion y byddai cymdogion y pryd hynny.

OPENING Digwyddodd un peth ynglŷn â Mos a fu'n loes fawr i mi. **EXPOSITION** Daethai acw

TEMPORAL ANCHOR un noson ac yr oedd yn dywyll iawn arno yn cychwyn adref. **BODY** Rhoddwyd menthyg llusern newydd a gawsom at y beudy iddo. Dyfais newydd mewn llusern oedd hon, gelwid hi yn Saesneg yn 'Storm lamp'. Goleuid hi gyda wic ac oel lamp, ac yr oedd math o ffram weiran am y gwydr i'w gadw rhag torri. I godi'r gwydr a diffodd y lamp, yr oedd yn rhaid gafael yn rhywbeth yn y top a godai'r gwydr a'r ffram gyda'i gilydd. Ni feddylodd neb am egluro iddo sut i ddiffodd y lamp. Wedi mynd adref, ni fedrai yn ei fyw ei diffodd, nid oedd ei wynt yn ddigon cryf, a gorfu iddo ddefnyddio'r fegin dân, a rhoi ei thrwyn gorau y medrai ar waelod y gwydr. Pan ddaeth â'r llusern yn ôl dyna'r stori gawsom, a chwerthin mawr, wrth gws. Drannoeth, yn yr ysgol, dywedais innau'r hanes wrth fy ffrind pennaf, Apo, Tŷ'n Llwyn. Yn awr, partner Mos, yn chwarel Pen y Bryn, oedd Richard, brawd Apo. Dywedodd hithau'r stori gartref, a'r canlyniad, wrth gws, oedd pryfocio mawr ar Mos yn y chwarel. Nid oes y fath bryfocwyr yn bod â chwarelwyr. Pan ddeuai Mos i lawr y lôn bach o'i dŷ fore trannoeth, yr oedd Richard yn y ffordd arall yn ei ddisgwyl, ac yn dynwared chwythu megyn. Pan ddaeth Mos acw wedyn, gwyddwn ei fod wedi teimlo, a'm bod innau wedi ei frifo dipyn. **EPILOGUE** Bu'r peth yn boen fawr i mi am ddyddiau, fy mod wedi ei frifo ef, yn fy niniweidrwydd (y pryd hwnnw, beth bynnag). Nid yn unig hynny, poenwn am y gallwn gael fy ystyried 'yn hen hogan straegar' (un hoff o siarad clecs), tebygi i ferched a heliai straeon ar bennau tai, pobl a ddirmygid gennym. Ond fe aeth hynny heibio a daeth hapusrwydd i deyrnasu.

TEXT Y Sadwrn o flaen Nadolig 1912, [...]

Full house

TEXT [...] Cnocio a dyfod i mewn ar eu hunion y byddai cymdogion y pryd hynny.

OPENING Digwyddodd un peth ynglŷn â Mos a fu'n loes fawr i mi. **EXPOSITION** Daethai acw

TEMPORAL ANCHOR un noson ac yr oedd yn dywyll iawn arno yn cychwyn adref. **BODY** Rhoddwyd menthyg llusern newydd a gawsom at y beudy iddo. Dyfais newydd mewn llusern oedd hon, gelwid hi yn Saesneg yn 'Storm lamp'. Goleuid hi gyda wic ac oel lamp, ac yr oedd math o ffram weiran am y gwydr i'w gadw rhag torri. I godi'r gwydr a diffodd y lamp, yr oedd yn rhaid gafael yn rhywbeth yn y top a godai'r gwydr a'r ffram gyda'i gilydd. Ni feddylodd neb am egluro iddo sut i ddiffodd y lamp. Wedi mynd adref, ni fedrai yn ei fyw ei diffodd, nid oedd ei wynt yn ddigon cryf, a gorfu iddo ddefnyddio'r fegin dân, a rhoi ei thrwyn gorau y medrai ar waelod y gwydr. Pan ddaeth â'r llusern yn ôl dyna'r stori gawsom, a chwerthin mawr, wrth gws. Drannoeth, yn yr ysgol, dywedais innau'r hanes wrth fy ffrind pennaf, Apo, Tŷ'n Llwyn. Yn awr, partner Mos, yn chwarel Pen y Bryn, oedd Richard, brawd Apo. Dywedodd hithau'r stori gartref, a'r canlyniad, wrth gws, oedd pryfocio mawr ar Mos yn y chwarel. Nid oes y fath bryfocwyr yn bod â chwarelwyr. Pan ddeuai Mos i lawr y lôn bach o'i dŷ fore trannoeth, yr oedd Richard yn y ffordd arall yn ei ddisgwyl, ac yn dynwared chwythu megyn. Pan ddaeth Mos acw wedyn, gwyddwn ei fod wedi teimlo, a'm bod innau wedi ei frifo dipyn. **EPILOGUE** Bu'r peth yn boen fawr i mi am ddyddiau, fy mod wedi ei frifo ef, yn fy niniweidrwydd (y pryd hwnnw, beth bynnag). Nid yn unig hynny, poenwn am y gallwn gael fy ystyried 'yn hen hogan straegar' (un hoff o siarad clecs), tebyg i ferched a heliai straeon ar bennau tai, pobl a ddirmygid gennym. Ond fe aeth hynny heibio a daeth hapusrwydd i deyrnasu.

TEXT Y Sadwrn o flaen Nadolig 1912, [...]

Full house

TEXT [...] Cnocio a dyfod i mewn ar eu hunion y byddai cymdogion y pryd hynny.

OPENING Digwyddodd un peth ynglŷn â Mos a fu'n loes fawr i mi. **EXPOSITION** Daethai acw

TEMPORAL ANCHOR un noson ac yr oedd yn dywyll iawn arno yn cychwyn adref. **BODY** Rhoddwyd menthyg llusern newydd a gawsom at y beudy iddo. Dyfais newydd mewn llusern oedd hon, gelwid hi yn Saesneg yn 'Storm lamp'. Goleuid hi gyda wic ac oel lamp, ac yr oedd math o ffram weiran am y gwydr i'w gadw rhag torri. I godi'r gwydr a diffodd y lamp, yr oedd yn rhaid gafael yn rhywbeth yn y top a godai'r gwydr a'r ffram gyda'i gilydd. Ni feddylodd neb am egluro iddo sut i ddiffodd y lamp. Wedi mynd adref, ni fedrai yn ei fyw ei diffodd, nid oedd ei wynt yn ddigon cryf, a gorfu iddo ddefnyddio'r fegin dân, a rhoi ei thrwyn gorau y medrai ar waelod y gwydr. Pan ddaeth â'r llusern yn ôl dyna'r stori gawsom, a chwerthin mawr, wrth gws. Drannoeth, yn yr ysgol, dywedais innau'r hanes wrth fy ffrind pennaf, Apo, Tŷ'n Llwyn. Yn awr, partner Mos, yn chwarel Pen y Bryn, oedd Richard, brawd Apo. Dywedodd hithau'r stori gartref, a'r canlyniad, wrth gws, oedd pryfocio mawr ar Mos yn y chwarel. Nid oes y fath bryfocwyr yn bod â chwarelwyr. Pan ddeuai Mos i lawr y lôn bach o'i dŷ fore trannoeth, yr oedd Richard yn y ffordd arall yn ei ddisgwyl, ac yn dynwared chwythu megyn. Pan ddaeth Mos acw wedyn, gwyddwn ei fod wedi teimlo, a'm bod innau wedi ei frifo dipyn. **EPILOGUE** Bu'r peth yn boen fawr i mi am ddyddiau, fy mod wedi ei frifo ef, yn fy niniweidrwydd (y pryd hwnnw, beth bynnag). Nid yn unig hynny, poenwn am y gallwn gael fy ystyried 'yn hen hogan straegar' (un hoff o siarad clecs), tebygi i ferched a heliai straeon ar bennau tai, pobl a ddirmygid gennym. Ond fe aeth hynny heibio a daeth hapusrwydd i deyrnasu.

TEXT Y Sadwrn o flaen Nadolig 1912, [...]

Full house

TEXT [...] Cnocio a dyfod i mewn ar eu hunion y byddai cymdogion y pryd hynny.

OPENING Digwyddodd un peth ynglŷn â Mos a fu'n loes fawr i mi. **EXPOSITION** Daethai acw

TEMPORAL ANCHOR un noson ac yr oedd yn dywyll iawn arno yn cychwyn adref. **BODY** Rhoddwyd menthyg llusern newydd a gawsom at y beudy iddo. Dyfais newydd mewn llusern oedd hon, gelwid hi yn Saesneg yn 'Storm lamp'. Goleuid hi gyda wic ac oel lamp, ac yr oedd math o ffram weiran am y gwydr i'w gadw rhag torri. I godi'r gwydr a diffodd y lamp, yr oedd yn rhaid gafael yn rhywbeth yn y top a godai'r gwydr a'r ffram gyda'i gilydd. Ni feddylodd neb am egluro iddo sut i ddiffodd y lamp. Wedi mynd adref, ni fedrai yn ei fyw ei diffodd, nid oedd ei wynt yn ddigon cryf, a gorfu iddo ddefnyddio'r fegin dân, a rhoi ei thrwyn gorau y medrai ar waelod y gwydr. Pan ddaeth â'r llusern yn ôl dyna'r stori gawsom, a chwerthin mawr, wrth gwrs. Drannoeth, yn yr ysgol, dywedais innau'r hanes wrth fy ffrind pennaf, Apo, Tŷ'n Llwyn. Yn awr, partner Mos, yn chwarel Pen y Bryn, oedd Richard, brawd Apo. Dywedodd hithau'r stori gartref, a'r canlyniad, wrth gwrs, oedd pryfocio mawr ar Mos yn y chwarel. Nid oes y fath bryfocwyr yn bod â chwarelwyr. Pan ddeuai Mos i lawr y lôn bach o'i dŷ fore trannoeth, yr oedd Richard yn y ffordd arall yn ei ddisgwyl, ac yn dynwared chwythu megyn. Pan ddaeth Mos acw wedyn, gwyddwn ei fod wedi teimlo, a'm bod innau wedi ei frifo dipyn. **EPILOGUE** Bu'r peth yn boen fawr i mi am ddyddiau, fy mod wedi ei frifo ef, yn fy niniweidrwydd (y pryd hwnnw, beth bynnag). Nid yn unig hynny, poenwn am y gallwn gael fy ystyried 'yn hen hogan straegar' (un hoff o siarad clecs), tebygi i ferched a heliai straeon ar bennau tai, pobl a ddirmygid gennym. Ond fe aeth hynny heibio a daeth hapusrwydd i deyrnasu.

TEXT Y Sadwrn o flaen Nadolig 1912, [...]

Full house

TEXT [...] Cnocio a dyfod i mewn ar eu hunion y byddai cymdogion y pryd hynny.

OPENING Digwyddodd un peth ynglŷn â Mos a fu'n loes fawr i mi. **EXPOSITION** Daethai acw

TEMPORAL ANCHOR un noson ac yr oedd yn dywyll iawn arno yn cychwyn adref. **BODY** Rhoddwyd menthyg llusern newydd a gawsom at y beudy iddo. Dyfais newydd mewn llusern oedd hon, gelwid hi yn Saesneg yn 'Storm lamp'. Goleuid hi gyda wic ac oel lamp, ac yr oedd math o ffram weiran am y gwydr i'w gadw rhag torri. I godi'r gwydr a diffodd y lamp, yr oedd yn rhaid gafael yn rhywbeth yn y top a godai'r gwydr a'r ffram gyda'i gilydd. Ni feddylodd neb am egluro iddo sut i ddiffodd y lamp. Wedi mynd adref, ni fedrai yn ei fyw ei diffodd, nid oedd ei wynt yn ddigon cryf, a gorfu iddo ddefnyddio'r fegin dân, a rhoi ei thrwyn gorau y medrai ar waelod y gwydr. Pan ddaeth â'r llusern yn ôl dyna'r stori gawsom, a chwerthin mawr, wrth gws. Drannoeth, yn yr ysgol, dywedais innau'r hanes wrth fy ffrind pennaf, Apo, Tŷ'n Llwyn. Yn awr, partner Mos, yn chwarel Pen y Bryn, oedd Richard, brawd Apo. Dywedodd hithau'r stori gartref, a'r canlyniad, wrth gws, oedd pryfocio mawr ar Mos yn y chwarel. Nid oes y fath bryfocwyr yn bod â chwarelwyr. Pan ddeuai Mos i lawr y lôn bach o'i dŷ fore trannoeth, yr oedd Richard yn y ffordd arall yn ei ddisgwyl, ac yn dynwared chwythu megyn. Pan ddaeth Mos acw wedyn, gwyddwn ei fod wedi teimlo, a'm bod innau wedi ei frifo dipyn. **EPILOGUE** Bu'r peth yn boen fawr i mi am ddyddiau, fy mod wedi ei frifo ef, yn fy niniweidrwydd (y pryd hwnnw, beth bynnag). Nid yn unig hynny, poenwn am y gallwn gael fy ystyried 'yn hen hogan straegar' (un hoff o siarad clecs), tebygi i ferched a heliai straeon ar bennau tai, pobl a ddirmygid gennym. Ond fe aeth hynny heibio a daeth hapusrwydd i deyrnasu.

TEXT Y Sadwrn o flaen Nadolig 1912, [...]

Full house

TEXT [...] Cnocio a dyfod i mewn ar eu hunion y byddai cymdogion y pryd hynny.

OPENING Digwyddodd un peth ynglŷn â Mos a fu'n loes fawr i mi. **EXPOSITION** Daethai acw

TEMPORAL ANCHOR un noson ac yr oedd yn dywyll iawn arno yn cychwyn adref. **BODY** Rhoddwyd menthyg llusern newydd a gawsom at y beudy iddo. Dyfais newydd mewn llusern oedd hon, gelwid hi yn Saesneg yn 'Storm lamp'. Goleuid hi gyda wic ac oel lamp, ac yr oedd math o ffram weiran am y gwydr i'w gadw rhag torri. I godi'r gwydr a diffodd y lamp, yr oedd yn rhaid gafael yn rhywbeth yn y top a godai'r gwydr a'r ffram gyda'i gilydd. Ni feddylodd neb am egluro iddo sut i ddiffodd y lamp. Wedi mynd adref, ni fedrai yn ei fyw ei diffodd, nid oedd ei wynt yn ddigon cryf, a gorfu iddo ddefnyddio'r fegin dân, a rhoi ei thrwyn gorau y medrai ar waelod y gwydr. Pan ddaeth â'r llusern yn ôl dyna'r stori gawsom, a chwerthin mawr, wrth gws. Drannoeth, yn yr ysgol, dywedais innau'r hanes wrth fy ffrind pennaf, Apo, Tŷ'n Llwyn. Yn awr, partner Mos, yn chwarel Pen y Bryn, oedd Richard, brawd Apo. Dywedodd hithau'r stori gartref, a'r canlyniad, wrth gws, oedd pryfocio mawr ar Mos yn y chwarel. Nid oes y fath bryfocwyr yn bod â chwarelwyr. Pan ddeuai Mos i lawr y lôn bach o'i dŷ fore trannoeth, yr oedd Richard yn y ffordd arall yn ei ddisgwyl, ac yn dynwared chwythu megyn. Pan ddaeth Mos acw wedyn, gwyddwn ei fod wedi teimlo, a'm bod innau wedi ei frifo dipyn. **EPILOGUE** Bu'r peth yn boen fawr i mi am ddyddiau, fy mod wedi ei frifo ef, yn fy niniweidrwydd (y pryd hwnnw, beth bynnag). Nid yn unig hynny, poenwn am y gallwn gael fy ystyried 'yn hen hogan straegar' (un hoff o siarad clecs), tebygi i ferched a heliai straeon ar bennau tai, pobl a ddirmygid gennym. Ond fe aeth hynny heibio a daeth hapusrwydd i deyrnasu.

TEXT Y Sadwrn o flaen Nadolig 1912, [...]

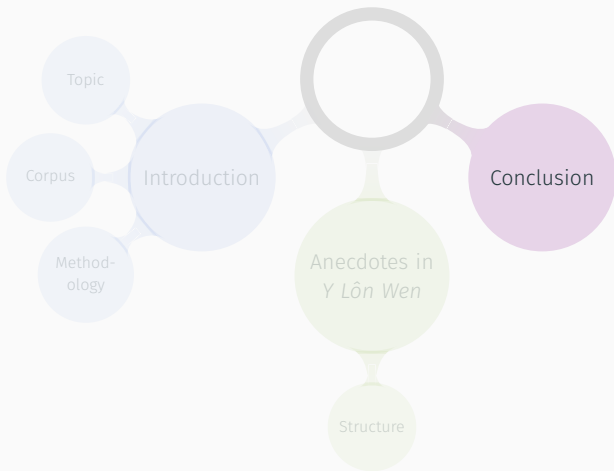
Full house

TEXT [...] Cnocio a dyfod i mewn ar eu hunion y byddai cymdogion y pryd hynny.

OPENING Digwyddodd un peth ynglŷn â Mos a fu'n loes fawr i mi. **EXPOSITION** Daethai acw

TEMPORAL ANCHOR un noson ac yr oedd yn dywyll iawn arno yn cychwyn adref. **BODY** Rhoddwyd menthyg llusern newydd a gawsom at y beudy iddo. Dyfais newydd mewn llusern oedd hon, gelwid hi yn Saesneg yn 'Storm lamp'. Goleuid hi gyda wic ac oel lamp, ac yr oedd math o ffram weiran am y gwydr i'w gadw rhag torri. I godi'r gwydr a diffodd y lamp, yr oedd yn rhaid gafael yn rhywbeth yn y top a godai'r gwydr a'r ffram gyda'i gilydd. Ni feddylodd neb am egluro iddo sut i ddiffodd y lamp. Wedi mynd adref, ni fedrai yn ei fyw ei diffodd, nid oedd ei wynt yn ddigon cryf, a gorfu iddo ddefnyddio'r fegin dân, a rhoi ei thrwyn gorau y medrai ar waelod y gwydr. Pan ddaeth â'r llusern yn ôl dyna'r stori gawsom, a chwerthin mawr, wrth gws. Drannoeth, yn yr ysgol, dywedais innau'r hanes wrth fy ffrind pennaf, Apo, Tŷ'n Llwyn. Yn awr, partner Mos, yn chwarel Pen y Bryn, oedd Richard, brawd Apo. Dywedodd hithau'r stori gartref, a'r canlyniad, wrth gws, oedd pryfocio mawr ar Mos yn y chwarel. Nid oes y fath bryfocwyr yn bod â chwarelwyr. Pan ddeuai Mos i lawr y lôn bach o'i dŷ fore trannoeth, yr oedd Richard yn y ffordd arall yn ei ddisgwyl, ac yn dynwared chwythu megyn. Pan ddaeth Mos acw wedyn, gwyddwn ei fod wedi teimlo, a'm bod innau wedi ei frifo dipyn. **EPILOGUE** Bu'r peth yn boen fawr i mi am ddyddiau, fy mod wedi ei frifo ef, yn fy niniweidrwydd (y pryd hwnnw, beth bynnag). Nid yn unig hynny, poenwn am y gallwn gael fy ystyried 'yn hen hogan straegar' (un hoff o siarad clecs), tebygi i ferched a heliai straeon ar bennau tai, pobl a ddirmygid gennym. Ond fe aeth hynny heibio a daeth hapusrwydd i deyrnasu.

TEXT Y Sadwrn o flaen Nadolig 1912, [...]

Conclusion

- Literary usage of the rich Welsh linguistic toolbox

Conclusion

- Literary usage of the rich Welsh linguistic toolbox
- Systematic recurring structure

Conclusion

- Literary usage of the rich Welsh linguistic toolbox
- Systematic recurring structure
- Compact text-type as a starting-point for text-linguistic analysis

Further research

1. Interface with other textual units
2. *Atgofion* (ROBERTS 1972)
3. Idiosyncrasy
4. Other text-types

Further research

1. Interface with other textual units
2. *Atgofion* (ROBERTS 1972)
3. Idiosyncrasy
4. Other text-types

Further research

1. Interface with other textual units
2. *Atgofion* (ROBERTS 1972)
3. Idiosyncrasy
4. Other text-types

Further research

1. Interface with other textual units
2. *Atgofion* (ROBERTS 1972)
3. [Idiosyncrasy](#)
4. Other text-types

Further research

1. Interface with other textual units
2. *Atgofion* (ROBERTS 1972)
3. Idiosyncrasy
4. Other text-types

Other text-types in the works of Kate Roberts

Narrative	short stories, novels and novellas, illustrative anecdotes, diary-like narrative writing, memory narratives, re-telling of stories, historical writing
Interlocutive (dialogic)	literary dialogue within narrative, correspondence
Neither	description of children's games, rhetorical writing, the Author's meta-textual channel

Fe ddaw yfory eto, a chaf ddal i ofyn cwestiynau.

Tomorrow will come, and I can go on asking questions.

Contact information

 Júda Ronén

 foo@digitalwords.net

 @JudaRonen

 <https://ac.digitalwords.net>

 <https://gitlab.com/rwmpelstilzchen>

 +972-2-6419913 +972-52-5587769

Creative Commons Attribution

Narrative modes: definitions

Evolution mode	A major constituent of the macro-structure of narrative. Markedly diegetic, dynamic and vectored, it carries the course and unfolding of the plot as a succession or sequencing of narrative events (the 'foreground'), or concomitant information on situational or eventual framework of such succession.
Comment mode	It is extrinsic to the plot (but often internal to the narrator, in the sense of 'internal information'), and elaborates, comments, resumes, explains, gives reasons for acts and states of the plot and information on prior and anterior action, or meta-narrative statements, such as reasons for narrative statements made or summing-ups.
Narrator's Channel	A constituent of the Comment Mode, where the narrator presents non-narrative information, typically referable to the narrator's present or to his privilege of omniscience, and intervening in the narration proper.

Narrator's Channel

- tense choice and *valeur*
- person
- *nynégocentrique* deixis
(DAMOURETTE and PICHON 1911–1940)

Ni wn i am neb heddiw a allai fod
mor onest â dweud y gwir am ei
merch ei hun.

I can't imagine anyone today
who could be honest enough
to tell the truth about her own
daughter.

- BENVENISTE, Émile (1971). "The Correlation of Tense in the French Verb". In: *Problems in General Linguistics*. Trans. from the French by Mary Elizabeth MEEK. Miami Linguistics Series 8. University of Miami Press. Chap. 19, pp. 205–215.
- DAMOURETTE, Jacques and Édouard PICHON (1911–1940). *Des Mots à la Pensée: essai de grammaire de la langue française*. Collection des linguistes contemporains. Paris.
- ESHEL, Orit (Dec. 2015). "Narrative grammar and narrative modes in Modern Irish". PhD thesis. Hebrew University of Jerusalem. URL: <https://academia.edu/25205183/>.
- ROBERTS, Kate (1960). *Y Lôn Wen: Darn o hunangofiant*. Welsh. Dinbych: Gwasg Gee. 154 pp. ISBN: 9780000179913.
- (July 1972). "Kate Roberts". In: 1st ed. Vol. 1. Dinbych: Gwasg Tŷ ar y Graig / Gwasg Gee. Chap. 1, pp. 7–36.

- ROBERTS, Kate (2009). *The White Lane: A fragment of autobiography*. Trans. by Gillian CLARKE. Llandysul, Ceredigion: Gwasg Gomer. xiii, 302. ISBN: 978-1-84851-016-6. URL: <http://www.gomer.co.uk/index.php/trosiadau-translations-y-ln-wen-the-white-lane.html>. Trans. of *Y Lôn Wen. Darn o hunangofiant*. Welsh. Dinbych: Gwasg Gee, 1960. 154 pp. ISBN: 9780000179913.
- SHISHA-HALEVY, Ariel (1998). *Structural studies in Modern Welsh syntax: Aspects of the grammar of Kate Roberts*. Studien und Texte zur Keltologie. Münster: Nodus Publikationen. ISBN: 3-89323-612-0.
- (2007). *Topics in Coptic Syntax: structural studies in the Bohairic dialect*. Orientalia Lovanensia Analecta 160. Leuven: Peeters. ISBN: 978-90-429-1875-7.

- SHISHA-HALEVY, Ariel (2011). "Rhetorical narratives, tableaux and scenarios: Work-notes on narrative poetics in Shenoutean Sahidic Coptic". In: *Narratives of Egypt and the Ancient Near East: Literary and linguistic approaches*. Ed. by Fredrik HAGEN et al. Orientalia Lovaniensia Analecta 189. Leuven–Paris–Walpole, MA: Peeters, pp. 451–498.
- WEINRICH, Harald (1977). *Tempus: Besprochene und Erzählte Welt*. 3rd ed. Sprache und Literatur 16. Orig. pub. 1964. Stuttgart: W. Kohlhammer. ISBN: 3-17-004187-8.